

Львівський національний університет імені Івана Франка
(повне найменування вищого навчального закладу)
Філологічний факультет
Кафедра слов'янської філології імені професора Іларіона Свенціцького

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Постмодернізм у слов'янських літературах

(назва навчальної дисципліни)

галузь знань	<u>03 Гуманітарні науки</u> (шифр і назва напрямку підготовки)
спеціальність	<u>035 Філологія</u> (шифр і назва спеціальності)
спеціалізація	<u>035. 035 слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – сербська 035.036 слов'янські мови та літератури (переклад включно), слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – словацька перша – чеська</u> (назва спеціалізації)
факультет	<u>філологічний</u> (назва інституту, факультету, відділення)

Робоча програма «Постмодернізм у слов'янських літературах» для студентів за спеціальністю 035 «Філологія», напрям підготовки 035. 035 слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – сербська 035.036 слов'янські мови та літератури (переклад включно), слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – словацька. – Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2023. – 9 с.

Розробники: Татаренко А. Л., професор кафедри слов'янської філології імені професора Іларіона Свенціцького, доктор філологічних наук

Робоча програма розглянута на засіданні кафедри слов'янської філології імені професора Іларіона Свенціцького

Протокол від «31» серпня 2023 року № 1

Завідувач кафедри слов'янської філології імені професора Іларіона Свенціцького

«31» серпня 2023 року

 (доц. Сорока О.Б.)

Затверджено Вченою радою філологічного факультету

Протокол від «31» серпня 2023 року № 1

«31» серпня 2023 року Голова

 (доц. Крохмальний Р.О.)

Опис навчальної дисципліни
«Постмодернізм у слов'янських літературах»

Пояснювальна записка

Завданням курсу «Постмодернізм у слов'янських літературах» є ознайомлення магістрів-славистів з постмодернізмом як літературним явищем, його розвитком у слов'янських літературах та з його чільними представниками. Вивчаючи цю дисципліну, студенти-магістри отримують широку палітру інформації літературно-теоретичного й історико-літературного характеру, вчаться оперувати термінами постмодерністської літературної теорії в їхньому світлі аналізувати твори постмодерного письменства, а також знайомляться з найсучаснішими тенденціями розвитку слов'янських літератур.

Знайомство з теоретичним підґрунтям постмодернізму, його розвитком у світовій літературі поєднується з вивченням постмодернізму в слов'янських літературах.

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
	магістр	<i>денна форма навчання</i>	<i>заочна форма навчання</i>
Кількість кредитів – 4	Галузь знань <u>03 гуманітарні науки</u> <small>(шифр, назва)</small>	<u>Нормативна</u>	
Модулів – 1	Спеціальність 035 Філологія	<i>Рік підготовки:</i> 1-й	
Змістових модулів – 1	Спеціалізація 035.038 слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – чеська	<i>Семестр</i>	
		2-й	
		<i>Лекції</i>	
Загальна кількість годин - 120		16	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 5,5	Освітньо-кваліфікаційний рівень: магістр	<i>Практичні, семінарські</i>	
		16	
		<i>Лабораторні</i>	
		год.	год.
		<i>Самостійна робота</i>	
		88 год.	год.
		ІНДЗ:	

		Вид контролю: залік
--	--	------------------------

Мета курсу – допомогти студентові оволодіти знаннями про постмодернізм, постмодернізм у національних слов'янських літературах в контексті інших європейських літератур і запропонувати алгоритм для їх постійного оновлення.

Курс має загальнотеоретичні і практичні цілі.

Загальнотеоретичні цілі курсу «Постмодернізм у слов'янських літературах» полягають в тому, щоб:

- зрозуміти головні еволюційні процеси, які відбуваються в слов'янських літературах постмодерної доби;
- осмислити філософське й культурологічне підґрунтя постмодернізму;
- опанувати постмодерністську літературознавчу термінологію;
- усвідомити зв'язок між окремими національними літературами однієї епохи, як і особливості національних версій постмодернізму.

Практичні цілі курсу вбачаємо в тому, що він допоможе:

- сформуванню картини сербської, словацької, чеської постмодерністської літератури;
  - навчитися відрізняти твори постмодерністської літератури від творів інших літературних напрямків;
  - розвинути навички креативного читання;
  - усвідомити характер зв'язку між постмодерною літературою та реальністю;
- отримати багату й різнобічну інформацію про важливі твори постмодерністської літератури у слов'янських країнах.

Програма навчальної дисципліни «Постмодернізм у слов'янських літературах»

Тема 1. Предмет і завдання курсу, його пізнавальне й практичне значення.

Постмодернізм. Зміст поняття. Постмодернізм як етап розвитку західної цивілізації. Функціонування терміну "постмодернізм" у літературознавстві. Зародження постмодернізму у слов'янських літературах. Постмодернізм в українській літературі..

Тема 2. Постмодернізм у болгарській, хорватській, словенській літературах

Тема 3. Текст та інтертекстуальність

Тема 4. Постмодерна фантастика у слов'янських літературах. Вплив Борхеса на постмодерністів

Тема 5. Принцип гри у постмодернізмі. Гра та іронія.

Тема 6. Пародія у постмодернізмі, «подвійне кодування», метаповідь

Тема 7. «Я-оповідач» у прозі постмодерністів. Образ автора-письменника

Тема 8. Постмодерністська літературна критика. Фікційні і літературознавчі твори слов'янських авторів

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	ср		л	п	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1.												
Тема 1. Предмет і завдання курсу, його пізнавальної практичне значення. Постмодернізм. Зміст поняття. Постмодернізм як етап розвитку західної цивілізації. Функціонування терміну "постмодернізм" у літературознавстві. Зародження постмодернізму у слов'янських літературах. Постмодернізм в українській літературі.	13	1	1			11						
Тема 2. Постмодернізм у болгарській, хорватській, словенській літературах	15	2	2			11						
Тема 3. Текст та інтертекстуальність	15	2	2			11						
Тема 4. Постмодерна фантастика у слов'янських літературах. Вплив Борхеса на постмодерністів	15	2	2			11						
Тема 5. Принцип гри у постмодернізмі. Гра та іронія.	15	2	2			11						

Тема 6 Пародія у постмодернізмі, «подвійне кодування», метаоповідь	15	2	2			11						
Тема 7 «Я-оповідач» у прозі постмодерністів. Образ автора-письменника	15	2	2			11						
Тема8 Постмодерністська літературна критика. Фікційні і літературознавчі твори слов'янських авторів	15	2	2			11						
Модульний контроль	2	1	1									
Усього годин	120	16	16			88						

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Предмет і завдання курсу, його пізнавальної практичне значення. Постмодернізм. Зміст поняття. Постмодернізм як етап розвитку західної цивілізації. Функціонування терміну "постмодернізм" у літературознавстві. Зародження постмодернізму у слов'янських літературах. Постмодернізм в українській літературі.	2
2	Тема 2. Постмодернізм у болгарській, хорватській, словенській літературах	2
3	Тема 3. Текст та інтертекстуальність	2
4	Тема 4. Постмодерна фантастика у слов'янських літературах. Вплив Борхеса на постмодерністів	2
5	Тема 5. Принцип гри у постмодернізмі. Гра та іронія.	2
6	Тема 6 Пародія у постмодернізмі, «подвійне кодування», метаоповідь	2
7	Тема 7 «Я-оповідач» у прозі постмодерністів. Образ автора-письменника	2
8	Тема8 Постмодерністська літературна критика. Фікційні і літературознавчі твори слов'янських авторів	2

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин

1	Тема 1. Предмет і завдання курсу, його пізнавальне і практичне значення. Постмодернізм. Зміст поняття. Постмодернізм як етап розвитку західної цивілізації. Функціонування терміну "постмодернізм" у літературознавстві. Зародження постмодернізму у слов'янських літературах. Постмодернізм в українській літературі.	11
2	Тема 2. Постмодернізм у болгарській, хорватській, словенській літературах	11
3	Тема 3. Текст та інтертекст. Інтертекстуальність	11
4	Тема 4. Постмодерна фантастика у слов'янських літературах. Вплив Борхеса на постмодерністів	11
5	Тема 5. Принцип гри у постмодернізмі. Гра та іронія.	11
6	Тема 6 Пародія у постмодернізмі, «подвійне кодування», метаоповідь	11
7	Тема 7 «Я-оповідач» у прозі постмодерністів. Образ автора-письменника	11
8	Тема 8 Постмодерністська літературна критика. Фікційні і літературознавчі твори слов'янських авторів	11
	Разом	88

Самостійна робота включає опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу, самостійне вивчення окремих тем чи питань, що не розглядаються в курсі лекцій, підготовку до практичних занять, виконання системи вправ практичного характеру, підготовку до модульних контрольних робіт та заліку (Чеська література епохи бароко, доби Просвітництва) – 36 год.

9. Методи навчання

Словесні (лекції у формі пояснень, розповідей та бесід); наочні (застосування ілюстрацій та демонстрацій, що відповідають темі лекційних та практичних занять); практичні (на основі прочитаних художніх творів та критичної літератури аналізується творчість автора або особливості літературної епохи).

10. Методи контролю

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються так:

- практичні заняття – максимум 40 балів (за одне заняття максимум 5 балів залежно від повноти розкриття питання)
- поточний контроль – максимум 10 балів (2 бали за теми 1-7 та 4 за тему 8). Решта 50 балів отримується на іспиті. Підсумкова максимальна кількість балів - 100.
- Ступінь розкриття питання виглядає приблизно наступним чином 0 балів – студент не готовий до заняття, 1 бал – студент готовий дуже поверхнево, має лише віддалене уявлення про предмет, 2 бали – студент володіє деякою базовою інформацією, але викладає її непослідовно, нелогічно, 3 – студент володіє базовим матеріалом на достатньому рівні, відповідає на прості додаткові питання, 4 – студент добре володіє матеріалом, 5 – студент доповнює добре володіння матеріалом цікавими фактами, які він роздобув за власною ініціативою.

11. Розподіл балів, що присвоюється студентам

Активність на практичних заняттях, поточне тестування та самостійна робота									ісп ит	Сума
теми	T 1	T 2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		50
Активність на практичних заняттях	5	5	5	5	5	5	5	5		
Поточний контроль	2	2	2	2	2	2	2	4		

Оцінювання знань студентів: максимальна кількість балів за поточну успішність – 50, на іспиті – 50

Оцінювання знань студента здійснюється за 100-бальною шкалою (для екзаменів і заліків).

- максимальна кількість балів при оцінюванні знань студентів з дисципліни, яка завершується екзаменом, становить за поточну успішність 50 балів, на екзамені – 50 балів;
- при оформленні документів за екзаменаційну сесію використовується таблиця відповідності оцінювання знань студентів за різними системами.

Шкала оцінювання: вузу, національна та ECTS

Оцінка ECTS	Оцінка в балах	За національною шкалою		
		Екзаменаційна оцінка, оцінка з диференційованого заліку		Залік
A	90 – 100	5	Відмінно	Зараховано
B	81-89	4	Дуже добре	
C	71-80		Добре	
D	61-70	3	Задовільно	
E	51-60		Достатньо	

Протягом семестру проводиться не менше двох модулів або колоквиумів чи контрольних робіт або інших видів контролю. Максимальна кількість балів, яка встановлюється для цих видів контролю, а також відповідність оцінок FX та F у шкалі ECTS, у балах та національній шкалі визначається Вченими радами факультетів або кафедрами, які забезпечують викладання відповідних дисциплін.

12. Методичне забезпечення

Львівська богемістика (програма, методичні рекомендації, бібліографія). – Львів, 2006.

13. Рекомендована література

Основна:

1. Енциклопедія постмодернізму / за ред. Ч. Вінквіста та В. Тейлора ; пер. зангл. В. Шовкун ; наук. ред. пер. О. Шевченко. – К. : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2003. – 503 с.
2. Лексикон загального та порівняльного літературознавства / кер. проекту А. Волков. – Чернівці : Золоті литаври, 2001. – 636 с.
4. Літературознавча енциклопедія : у 2 т. // авт.-уклад. Ю. І. Ковалів. – К. : Академія, 2007. – (Серія «Енциклопедія ерудита»). Т. 1 : А (аба) - Л (лямент). – 608 с.
5. Денисова Т. Феномен постмодернізму: контури й орієнтири / Т. Денисова // Слово і час. – 1995. – № 2. – С. 18–27.
6. Еко У. Поетика відкритого твору / Умберто Еко ; пер. Уляни Головацької // Слово. Знак. Дискурс. Антологія світової літературно- критичної думки ХХ ст. / за ред. Марії Зубрицької ; Центр гуманіт. дослідж. ЛДУ ім. І. Франка, НТШ. – Львів : Літопис, 1996. – С. 406–419.
7. Еко У. Роль читача. Дослідження з семіотики текстів / Умберто Еко ; пер. з англ. Мар'яна Гірняка ; наук. ред. Марія Зубрицька. – Львів : Літопис, 2004. – 383 с..
8. Літературознавча енциклопедія : у 2 т. // авт.-уклад. Ю. І. Ковалів. – К. : Академія, 2007. – (Серія «Енциклопедія ерудита»). Т. 2 : М (Маадай-Кара) – Я (я-форма). – 624 с.
9. Літературознавчий словник-довідник / за ред. Р. Т. Гром'яка, Ю. І. Коваліва, В. І. Теремка. – К. : Академія, 2006. – 752 с. – (Nota bene).
10. Слово. Знак. Дискурс. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / за ред. Марії Зубрицької ; Центр гуманіт. досліджень ЛДУ

Додаткова:

1. Барт Р. Від твору до тексту / Ролан Барт ; пер. Юрія Гудзя // Слово. Знак. Дискурс. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / за ред. Марії Зубрицької ; Центр гуманіт. дослідж. ЛДУ ім. І. Франка, НТШ. – Львів : Літопис, 1996. – С. 378–384.
2. Бербенець Л. С. Пастись і особливості художньої репрезентації в літературі постмодернізму : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.01.06 «Теорія літератури» / Л. С. Бербенець. – К., 2008. – 19 с.
3. Борхес Х. Л. Алеф: Прозові твори / Хорхе Луїс Борхес ; пер. зісп. – Х. : Фоліо, 2008. – 572 с. – (Бібліотека світової літератури).
4. Будний В. Порівняльне літературознавство : [підручник] / Василь Будний, Микола Ільницький. – К. : Києво-Могилянська акад., 2008. – 430 с.
5. Гіпертекст [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://uk.wikipedia.org/wiki/Гіпертекст>.
6. Гундорова Т. Постмодернізм і постструктуралізм: питання текстуальності / Тамара Гундорова // Світо-вид. – 1996. – № 1(22). – С. 126–133.
7. Денисова Т. Н. Літературний процес ХХ сторіччя / Тамара Денисова // Вікно в світ: зарубіжна література : наукові дослідження, історія, методика викладання. – 1999. – № 5 (8). – С. 5–74.
8. Денисова Т. Зміна епох: [ХХ століття як літературна епоха, глибинний переворот в естетиці й художній практиці] / Т. Денисова, Г. Сиваченко // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. – 1999. – № 6. – С. 40–42.
9. Денисова Т. Постмодернізм / Тамара Денисова, Галина Сиваченко // Лексикон загального та порівняльного літературознавства / кер. проекту А. Волков. – Чернівці : Золоті литаври, 2001. – С. 433–435.
10. Деріда Ж. Письмо та відмінність / Жак Деріда ; пер. з фр. Віктор Шовкун. – К. :

Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2004. – 602 с.

11. Завадський Ю. Типологія й поетика мережевої літератури і сучасне західне літературознавство : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.01.06 «Теорія літератури» / Ю. Р. Завадський. – Тернопіль, 2006. – 23 с.

12. Зонтаг С. Проти інтерпретації та інші есе / Сьюзен Зонтаг ; пер. з англ. Віктор Дмитрук. – Львів : Кальварія, 2006. – 320 с.

13. Зубрицька М. Ролан Барт / Марія Зубрицька // Слово. Знак. Дискурс. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / за ред. Марії Зубрицької ; Центр гуманіт. досліджень ЛДУ ім. І. Франка, НТШ. – Львів : Літопис, 1996. – С. 378–379.

14. Зубрицька М. Homo legens. Читання як соціокультурний феномен / Марія Зубрицька. – Львів : Літопис, 2004. – 352 с.

Ігнатенко М. Інтерсеміотика / Микола Ігнатенко, Анатолій Волков // Лексикон загального та порівняльного літературознавства / кер. проекту А. Волков. – Чернівці : Золоті литаври, 2001. – С. 229–233.

15. Ігнатенко М. Інтерсеміотика / Микола Ігнатенко, Анатолій Волков // Лексикон загального та порівняльного літературознавства / кер. проекту А. Волков. – Чернівці : Золоті литаври, 2001. – С.

16. Лавринович Л. Сучасний український постмодернізм – Напрямок? Стиль? Метод? / Лілія Лавринович // Слово і час. – 2001. – № 1. – С. 39–46.

17. Лотман Ю. Текст у тексті / Юрій Лотман ; пер. Мирослави Приходи // Слово. Знак. Дискурс. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / за ред. Марії Зубрицької ; Центр гуманіт. дослідж. ЛДУ ім. І. Франка, НТШ. – Львів : Літопис, 1996. – С. 428–441.

18. Набитович І. Універсум sacrum'у в художній прозі (від модернізму до постмодернізму) : монографія / Ігор Набитович. – Дрогобич ; Люблін : Посвіт, 2008. – 600 с.

19. Нич Р. Світ тексту: постструктуралізм і літературознавство / Ришард Нич ; пер. з пол. Олена Галета. – Львів : Літопис, 2007. – 315 с.

20. Поліщук Я. О. Література як геокультурний проект : монографія / Ярослав Поліщук. – К. : Академвидав, 2008. – 304 с. – (Сер. «Монограф»).

21. Рітц-Ракул К. Поетика гіперроману у культурологічній та літературно-критичній перспективі (на прикладі романів М. Джойса, С. Моултропа, Ш. Джексона, М. Каверлі) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.01.04 «Література зарубіжних країн» / К. П. Рітц-Ракул. – Дніпропетровськ, 2009. – 21 с.

22. Семків Р. Постмодернізм та іронія (типологізація нетипового) / Ростислав Семків // Слово і час. – 2000. – № 6. – С. 6–12.

23. Семків Р. Постмодернізм як дискусія та дискурсивність (з побіжними нотатками про українську літературну ситуацію) / Ростислав Семків // Література плюс. – 1999. – № 11/12. – С. 15.

24. Сиваченко Г. М. Зрушення кордонів: постсоціалізм чи постмодернізм? / Г. М. Сиваченко // Слово і час. – 1991. – № 12. – С. 55–62.

25. Сокол Л. Гіпертекст і постмодерністський роман / Людмила Сокол // Слово і час. – 2002. – № 11. – С. 76–80.

26. Старовойт І. Future in the past: Метафорика історії у постмодерній прозі / Ірина Старовойт // Наук. записки Нац. ун-ту «Києво-Могилянська академія». Філологія. – 1998. – Т. 4. – С. 31–33.

27. Хассан І. Культура постмодернізму / Іхаб Хассан ; пер. з англ. Оксани Тунської // Вікно в світ: зарубіжна література : наукові дослідження, історія, методика викладання. – 1999. – № 5 (8). – С. 99–111.

28. Татаренко А. Поетика форми в прозі постмодернізму (досвід сербської літератури) : монографія / Алла Татаренко. – Л. : ПАІС, 2010. – 544 с.

29. Літературно-джазові імпровізації: інтермедіальні студії. – за ред. С. Маценки, Львів: «Срібне слово». 2019.

30. Prosperov Novak S. Povijest hrvatske književnosti: svezak IV, Split: Marjan tisak, 2004
31. Bagić K. Uvod u suvremenu hrvatsku književnost. Zagreb_ Školskaknjiga, 2016.
32. Oraić Tolić D. Muška moderna i ženska postmoderna: rođenje virtualne kulture, Naklada Ljevak, Zagreb 2004
33. Симеонова-Конах Г. Постмодернизъм. Българският случай / Галя Симеонова-Конах. – София, : Факел, Изток-Запад, 2011. 229–233.

14. Інформаційні ресурси

Гіпертекст [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://uk.wikipedia.org/wiki/Гіпертекст>.
<https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9F%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%BC%D0%BE%D0%B4%D0%B5%D1%80%D0%BD%D1%96%D0%B7%D0%BC>
<https://matrix-info.com/postmoderna-epoha-definitsiya-ta-paradoksy-identifikatsiyi-ukrayinskyj-postmodernizm/>